

УДК 658.78:330.131.7

DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-1-2-314-315-146-153>

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ

Кошельок Г. В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: galas2811@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0331-0592

Божко Д. О., магістрант, факультет економіки та управління підприємництвом, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: fcap198@gmail.com

Анотація. Метою статті є пошук та економічне обґрунтування шляхів підвищення економічної безпеки транспортно-експедиторських компаній. Розглянуто теоретичні аспекти поняття економічної безпеки, її сутність, визначено основні складові економічної безпеки, надано її характеристику та показники для подальшого оцінювання, представлені основні заходи підвищення рівня економічної безпеки. На прикладі ТОВ «Альфакоста Юкрейн» запропоновано основні шляхи підвищення економічної безпеки транспортно-експедиторських компаній. Для досягнення поставленої мети використано загальнонаукові методи: абстрактно-логічний; системний аналіз; аналітичний; табличний та групування; експертних оцінок. Практична значимість дослідження полягає у наданні рекомендацій для компаній щодо впровадження заходів з метою підвищення рівня економічної безпеки, досягнення успіху та конкурентних переваг.

Ключові слова: економічна безпека, транспортно-експедиторські компанії, складові економічної безпеки, метод експертних оцінок.

WAYS TO INCREASE THE LEVEL OF ECONOMIC SECURITY OF FREIGHT FORWARDING COMPANIES

Koshelok Halyna, Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Economy of enterprise and Business Organization, Odesa National Economic University, Odesa, Ukraine
e-mail: galas2811@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0331-0592

Bozhko Dmytro, master's student, Faculty of Economics and Business Administration, Odesa National Economic University, Odesa, Ukraine
e-mail: fcap198@gmail.com

Abstract. The purpose of the article is to search for and economically substantiate the ways to improve the economic security of freight forwarding companies. In the context of the integration of the world economy, the need for transport support for domestic and foreign trade, which is carried out by freight forwarding companies, is of great importance. At the same time, they realize the function of creating a transport corridor, thereby ensuring the delivery of goods and services to consumers. The article examines the theoretical aspects of the concept of economic security, its essence, considers the main components of economic security, its characteristics and indicators for further assessment, and presents the main measures to improve the level of economic security. The economic security of an enterprise is the state of the production and economic system in which there are mechanisms for preventing and minimizing the impact of threats on the activities and development of a firm. Using the example of LLC "Alphacosta Ukraine", the components of economic security are analyzed and the overall level of economic security of this enterprise is estimated. The main measure to improve economic security at "Alphacosta Ukraine" LLC by transferring the vehicle fleet to an alternative type of fuel in order to increase individual components of economic security and to increase the overall level of economic security of the freight forwarding company and to generate additional profit by reducing fuel costs is proposed. To achieve this goal, the following general scientific methods were used: abstract and logical; system analysis; analytical; tabular and grouping; expert evaluation. The practical significance of the study is to provide recommendations for freight forwarding companies on the implementation of these ways to improve economic security, success and competitive advantage.

Key words: economic security, transport and forwarding companies, components of economic security, method of expert evaluations.

JEL Classification: H560.

Постановка проблеми. Аналіз економічної безпеки підприємства, а також пошук

можливих рішень і шляхів її підвищення є вкрай актуальним у нинішніх умовах нестабільної ситуації на ринку товарів і послуг, а також гострої конкурентної боротьби між компаніями за споживачів. Економічна безпека являє собою універсальну категорію, що відбиває захищеність суб'єктів соціально-економічних відношень на всіх рівнях, починаючи з держави і закінчуючи кожним її громадянином. Цей показник є однією з найважливіших умов нормального функціонування і розвитку сфери підприємництва в економіці будь-якої країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізом досліджень про економічну безпеку та аналізом можливих шляхів її підвищення займалися такі вітчизняні вчені як М. П. Денисенко, Г. В. Кошельок, О. О. Сосновська, Н. М. Яценко, В. Л. Дикань, В. С. Лисак, М. О. Житар, П. І. Орлов та ін. Водночас огляд наукових праць дозволив констатувати, що окремі питання вивчені недостатньо і потребують подальшого дослідження.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. У сучасному світі треба концентруватися та адаптуватися до різноманітних ситуацій, що виникають як у зовнішньому, так і внутрішньому середовищі підприємства. За допомогою економічної безпеки можна визначити потенційні загрози й розробити план з нівелювання загроз та підвищення економічної безпеки підприємства.

Мета дослідження. Метою статті є пошук та економічне обґрунтування шляхів підвищення економічної безпеки транспортно-експедиторських компаній.

Основний матеріал. Економічна безпека підприємства – це стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз, що формується адміністрацією і колективом підприємства шляхом реалізації системи заходів правового, економічного, організаційного, інженерно-технічного та соціально-психологічного характеру [1].

Сутність економічної безпеки підприємства полягає у забезпеченні економічного розвитку суспільства з метою виробництва необхідних благ та послуг, що задовольняють потреби як індивідуального характеру, так і потреби суспільства [2, с. 112].

Економічна безпека підприємства обумовлена впливом зовнішнього середовища, яке у ринкових умовах постійно змінюється. Саме з позицій впливу зовнішнього середовища, захисту підприємства від його негативного впливу і розглядається зміст категорії економічної безпеки [2, с. 114].

Загроза зниження рівня економічної безпеки вітчизняних промислових підприємств обумовлена інерційністю їх структури виробництва, підвищенням фізичного зносу обладнання, технологічною відсталістю.

Як відомо, у сучасних умовах зовнішнє середовище в Україні нестійке, воно впливає на внутрішнє середовище суб'єктів господарювання, тому керівникам підприємств потрібно сфокусувати свої сили на адаптування та забезпечення економічної безпеки заради досягнення своєї мети [3].

Поняття економічної безпеки підприємства дозволяє виділити такі основні внутрішньовиробничі складові, які розглянуті на рисунку 1.

Рис. 1. Основні внутрішньовиробничі складові економічної безпеки підприємства
 Джерело: складено авторами за матеріалами [4, 5, 6, 7]

Фінансова складова спрямована на досягнення найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів, а також на одержання максимального прибутку, підвищення рентабельності і показників ліквідності, якості керування та ефективності використання основних та оборотних коштів, курсової вартості цінних паперів підприємства.

Інтелектуальна й кадрова складова передбачає збереження і розвиток потенціалу підприємства та його ефективне управління персоналом.

Техніко-технологічна складова є ступенем відповідності використовуваних на підприємстві технологій найкращим світовим аналогам для оптимізації витрат ресурсів. Будь-яке підприємство характеризується не тільки продукцією, що випускає, але й устаткуванням і технологіями. Природно, що рівень устаткування і якість технологічного процесу прямо впливають на якість продукції та, відповідно, на імідж підприємства.

Але необхідно пам'ятати, що для підприємств, які працюють у сфері випуску продукції, основне значення будуть мати устаткування і процес виробництва. Тоді як у нематеріальній сфері (послуги, реклама) основне значення будуть мати інтелектуальні технології, а не виробничий

процес [6, с. 192].

Політико-правова складова насамперед охоплює всебічне правове забезпечення діяльності підприємства та дотримання чинного законодавства. Сутність цієї складової полягає у максимально повному правовому забезпеченні діяльності підприємства, а також у дотриманні працівниками підприємства та його партнерами законодавчої бази.

Інформаційна складова несе в собі ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення господарської діяльності підприємства. Робота з інформацією охоплює ще низку важливих позицій, серед яких слід назвати роботу зі зв'язків із громадськістю, рекламу та, природно, роботу із захистом інформації.

Екологічна складова є дотриманням екологічних норм мінімізації витрат від забруднення довкілля. Нині не можна недооцінювати важливість екологічної складової. Це пов'язано з тим, що екологічна обстановка не тільки в нашій країні, але й в усьому світі знаходиться у досить жалюгідному стані. Причому одним з найбільш вагомих джерел забруднення є саме підприємства.

Силова складова полягає у забезпеченні фізичної безпеки працівників підприємства та збереження майна.

Адекватність оцінки функціональних складових економічної безпеки та необхідних заходів щодо запобігання кризовим явищам залежить насамперед від правильної оцінки загроз стану суб'єктів господарювання, для чого є система індикаторів їх моніторингу. Модель моніторингу економічної безпеки підприємств має включати:

- надання користувачам об'єктивної інформації у форматі, який є одночасно доступним та відповідним їх рівню управління;
- комплексне висвітлення першочергових процесів, що впливають на стан і напрями економічного розвитку;
- слідування логічній послідовності показників у системі, що базується на їх призначенні;
- дотримання бази даних фінансової, статистичної, податкової та бухгалтерської інформації;
- забезпечення однозначного тлумачення показників;
- розпізнавання унікальних особливостей управління у різних видів економічної діяльності;
- забезпечення класифікації компаній за рівнем економічної безпеки з метою формування сценаріїв прийняття управлінських рішень.

Розробка системи метрик функціональних складових економічної безпеки суб'єктів господарювання, зокрема в кількісному розрізі, має визначати якість рішень, що приймаються менеджерами, і сигналізувати про небезпеку, передбачати заходи щодо її уникнення або зменшення негативних наслідків їх дій [9].

Процес пошуку шляхів підвищення рівня економічної безпеки підприємства пов'язаний з детальним аналізом загального рівня економічної безпеки, його основних складових; з аналізом слабких місць, факторів, що можуть вплинути на покращення або погіршення економічної безпеки підприємства. Найбільша увага приділяється аналізу складових економічної безпеки, оскільки вони характеризують цілісну картину подій, які можуть статися протягом періоду, що досліджується.

Для ефективної та успішної діяльності підприємства і досягнення головної мети бізнесу,

важливо постійно дотримуватись зазначених рекомендацій. В залежності від специфіки діяльності та структури підприємства, кожний із запропонованих заходів посилення економічної безпеки може мати власну структуру [8].

Розглянемо приклад підвищення економічної безпеки транспортно-експедиторської компанії на прикладі ТОВ «Альфакоста Юкрейн».

В умовах інтеграції світового господарства важливе значення має транспортне забезпечення для здійснення внутрішньої та зовнішньої торгівлі, яке виконують транспортно-експедиторські підприємства. ТОВ «Альфакоста Юкрейн» є сучасною експедиторською компанією, яка надає широкий спектр послуг з логістичних рішень у фрахтуванні, імпорті та експорті, доставці вантажу в Україну та по всьому світу. Нині ТОВ «Альфакоста Юкрейн» є єдиним авторизованим дистриб'ютором флексітанків марки TS на території України, входить до членів Одеської регіональної та

Торгівельно-промислової палати України, є членом Асоціації Міжнародних Експедиторів України та входить до 15 найбільших експедиторських компаній в Україні [10].

Для оцінки загального рівня економічної безпеки ТОВ «Альфакоста Юкрейн» треба розрахувати вплив складових економічної безпеки цієї компанії. Знаходження складових було зроблено на підставі експертних оцінок. Результати цієї оцінки проілюстровано у таблиці 1.

Таблиця 1

Експертна оцінка складових економічної безпеки ТОВ «Альфакоста Юкрейн» за 2020-2022 рр.

№ з/п	Показники	Роки		
		2020	2021	2022
Фінансова складова				
1	Коефіцієнт автономії	2	2	3
2	Коефіцієнт рентабельності чистого капіталу	2	2	2
3	Коефіцієнт покриття	3	4	5
4	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	10	7	10
	Разом, балів	17	15	20
Інтелектуально-кадрова складова				
1	Відношення коефіцієнта обороту з прийому до коефіцієнту обороту зі звільнення	6	6	6
2	Професіональний рівень робітників	9	8	10
3	Зростання виробітку на одного працівника у звітному періоді, порівнюючи з минулим	4	1	8
	Разом, балів	19	15	24
Техніко-технологічна складова				
1	Знос основних засобів	3	4	4
2	Співвідношення коефіцієнта оновлення основних засобів та коефіцієнта вибуття основних засобів	9	9	9
3	Фондовіддача	9	7	10
	Разом, балів	21	20	23
Політико-правова складова				
1	Коефіцієнт платіжної дисципліни	5	4	6
2	Коефіцієнт якості юридичних послуг	4	3	5
3	Коефіцієнт юридичного менеджменту	3	2	3
	Разом, балів	12	9	14
Інформаційна складова				
1	Продуктивність інформації, грн.	9	8	10

2	Коефіцієнт інформаційної озброєності	10	10	10
3	Коефіцієнт захищеності інформації	6	5	7
	Разом, балів	25	23	27
Екологічна складова				
1	Коефіцієнт безпечності продукції	7	6	8
2	Коефіцієнт раціонального використання відходів	5	3	6
3	Рентабельність продукції з відходів	5	4	6
	Разом, балів	17	13	22
Силова складова				
1	Коефіцієнт транспортної безпеки	8	8	9
2	Кількість осіб звільнених за крадіжки, осіб	10	10	10
3	Рівень інженерно-технічного захисту	10	10	10
4	Коефіцієнт захищеності майна та персоналу	10	10	10
	Разом, балів	38	38	39

Джерело: складено авторами за прийнятим рішенням експертів

На підставі проведеної експертної оцінки цього підприємства, можна зробити певні висновки.

Серед всіх складових економічної безпеки підприємства силова складова за своїми показниками ефективності є найкращою зі всіх складових по своєму рівню, але не є самою важливою як фінансова. Вона мала стабільний рівень протягом аналізованого періоду, тобто показники практично не змінювались та завжди були на високому рівні.

Найслабша складова з цього списку є політично-правова складова. При оцінюванні цієї складової у експертів були різні твердження, але після дискусійного обговорення цього питання експерти дали остаточне рішення. Політично-правова складова має свої проблеми, які потребують втручання у саму систему.

Перейдемо до огляду важливих складових економічної безпеки цього підприємства, а саме: фінансової, кадрової, технічної та інформаційної.

Фінансова складова цього підприємства знаходиться на рівні нижче середнього, проте з кожним роком дедалі більше проявляється тенденція до покращення, що свідчить про роботу над помилками та покращення стану фінансової безпеки.

Кадрова, технічна та інформаційна складові протягом періоду

2020-2022 років мають досить високий рівень безпеки, який з кожним роком все прогресує.

Слід взяти до уваги, що найвищі оцінки за складовими були отримані у 2021 році, незважаючи на кризовий стан, жорстокі карантинні обмеження ТОВ «Альфакоста Юкрейн» змогла продемонструвати високий рівень складових безпеки без вагомих витрат.

За результатами проведення анкетування працівниками ТОВ «Альфакоста Юкрейн», а саме: генерального директора, фінансового директора, головного бухгалтера, головного інженера, головного спеціаліста з підбору персоналу, головного спеціаліста з захисту інформації, головного спеціаліста з захисту екології, та використання методу експертних оцінок було визначено значимість складових економічної безпеки ТОВ «Альфакоста Юкрейн».

Значимість складових дорівнює:

- фінансова складова – 0,2;
- інтелектуальна-кадрова складова – 0,2;
- техніко-технологічна складова – 0,2;
- політично-правова складова – 0,1;
- інформаційна складова – 0,15;
- екологічна складова – 0,1;
- силова складова – 0,05.

Це анкетування було проведено з метою доцільного та коректного оцінювання загального рівня та стану економічної безпеки ТОВ «Альфакоста Юкрейн» у майбутньому.

Діагностика та оцінка стану економічної безпеки ТОВ «Альфакоста Юкрейн» буде

здійснюватися на основі сукупного критерію:

$$D_{\text{сум}} = (K_i/Q_i) * D \quad (1)$$

Де K_i – величина окремого критерію з i -ої функціональної складової (балів);

Q_i – кількість вагомих критеріїв i -ої функціональної складової;

D_i – значимість i -ої функціональної складової.

Підставивши значення у формулу 1, отримаємо такі результати розрахунку сукупного критерію:

$D_{\text{сум}}(2020) = 6,21$;

$D_{\text{сум}}(2021) = 5,44$;

$D_{\text{сум}}(2022) = 7,17$.

Отже, отримані результати свідчать, що загальна оцінка економічної безпеки ТОВ «Альфакоста Юкрейн» у 2022 році, порівнюючи з 2020 роком, збільшилася на 0,96 од. (+15,46%). Тобто за цей період були проаналізовані слабкі місця підприємства, проведені технічно-профілактичні роботи над виправленням цієї ситуації та запропоновані заходи, які дозволили підвищити загальний рівень і покращити стан економічної безпеки цього підприємства.

Для підвищення загального рівня економічної безпеки підприємства було запропоновано захід щодо переведення автопарку компанії на альтернативний вид палива (скраплений газ).

ТОВ «Альфакоста Юкрейн» має власний автопарк, що складається з 10 вантажних автомобілів-контейнеровозів і 2 легкових автомобілів. Завдяки цьому підприємство може здійснювати доставку певної частки вантажів замовникам власними силами, збільшуючи тим самим свій прибуток.

На підприємствах транспортно-експедиторської сфери витрати на паливо складають одну із найбільших статей витрат, оскільки вони пов'язані безпосередньо із процесом здійснення основної діяльності, а витрати палива на здійснення автоперевезень вантажним транспортом є досить важливими. Отже, скорочення паливних витрат досить суттєво вплине на загальний фінансовий стан компанії та багато інших складових, які також стосуються.

Однією з сучасних світових тенденцій у транспортній галузі є перехід на більш екологічні та економічні види палива – зокрема, на скраплений газ чи електроенергію. Використання означених видів палива значно менше шкодить навколишньому середовищу та приносить додаткові економічні вигоди у вигляді економії коштів.

Цей захід має низку переваг:

- зменшення витрат на паливо приблизно на 30%;
- при використанні скрапленого газу буде краще екологічність, ніж при використанні авто с дизельним паливом;
- покращення технічної, фінансової, екологічної складових, що дозволить суттєво підвищити загальний рівень економічної безпеки.

Обсяг капітальних інвестицій для встановлення обладнання з переходу на скраплений газ, за нашими розрахунками, складає 240 тис. грн.

12 транспортних засобів будуть залучені до цього заходу. Додатковий прибуток, що планується отримати від заходу складе 1204,6 тис. грн.

Отже, кожна гривня інвестицій за рік принесе 5,02 грн. додаткового прибутку, а термін окупності інвестицій складає приблизно три місяця.

Проведення цього заходу призвело до зростання фінансової, техніко-технологічної та екологічної складових. У результаті чого сукупний критерій економічної безпеки після впровадження цього заходу склав 7,72.

Отже, отримані результати дозволяють зробити висновки, що загальний рівень економічної безпеки ТОВ «Альфакоста Юкрейн» після впровадження заходу з переходу на скраплений газ, порівнюючи з 2022 роком, збільшився на 0,55 од. (+7,67 %). Тобто, підсумовуючи отримані результати можна зазначити, що цей захід є цілком економічно доцільним, оскільки підприємство зможе отримати додатковий прибуток і підвищити рівень своєї економічної безпеки.

Висновки. Економічна безпека підприємства – це стан виробничо-економічної системи, за якого діють механізми запобігання та мінімізації впливу загроз на діяльність та розвиток товариства. У результаті пошуку можливих шляхів щодо підвищення рівня економічної безпеки ТОВ «Альфакоста Юкрейн» можна зазначити, що найбільш ефективним заходом, за допомогою якого можна підвищити загальний рівень безпеки, є скорочення витрат на паливо.

Незважаючи на те, що цей захід на етапі впровадження вимагатиме додаткових капітальних вкладень, в кінцевому рахунку використання альтернативного виду палива є економічно обґрунтованим, оскільки це знижує витрати на паливо, значно підвищує екологічність та має суттєвий вплив на економічну безпеку підприємства. Отже, запровадження означеного заходу дозволить провести скорочення витрат на паливо, а також отримати додатковий прибуток з реалізації заходу, достатньо підвищити ефективність окремих складових і загальний рівень економічної безпеки.

Список літератури

1. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Харків: ХНЕУ, 2012. 251 с.
2. Божко Д. О. Сучасні тенденції розвитку економічної безпеки підприємства в Україні. Науковий студентський вісник Одеського національного економічного університету. 2021. № 35 (2). С. 112-115.
3. Кошельок Г. В., Пудичева Г. О. Економічна безпека енергетичних підприємств. Економіка та суспільство. 2021. № 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/520> (дата звернення 10.12.2023).
4. Зайченко В. В., Коваленко С. В. Економічна безпека підприємства: сутність та основні складові. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2013. Вип. 23. С. 410-414.
5. Денисенко М. П., Колісниченко П. Т. Пріоритетні напрями посилення економічної безпеки. Економіка та держава. 2017. № 3. С. 31-35.
6. Смірная С. М. Формування стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства. Modern Economics. 2018. № 8. С. 190-198.
7. Мацеха Д. С. Функціональні складові економічної безпеки та показники їхньої оцінки для підприємств легкої промисловості. Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. Вип. 1. С. 128-133.
8. Лисак В. С. Управління фінансовою безпекою підприємства. Молодь: освіта, наука, духовність : тези допов. XV всеукр. наук. конф., м. Київ, 17-19 квітня 2018 р. Київ, 2018. С. 90-91.
9. Кошельок Г. В., Маликова І. П. Методичні підходи щодо оцінки економічної безпеки підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. Вип. 5 (32). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-32-2021> (дата звернення 10.12.2023)
10. Офіційний сайт ТОВ «Альфакоста Юкрейн». URL: <https://alphacosta.com/ru/> (дата звернення 20.12.2023)..

References

1. Otenko, I. P. (2012). *Ekonomiczna bezpeka pidprijemstva: navchal'nyj posibnyk*. Kharkiv: KhNEU [In Ukrainian].
2. Bozhko, D. O. (2021). Current trends in the development of economic security of the enterprise in Ukraine. *Naukovyj student's'kyj visnyk Odes'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu.*, 35(2021), 112-115 [In Ukrainian].
3. Koshelok, H. V. & Pudycheva, H. O. (2021). Economic security of energy enterprises. *Ekonomika ta suspil'stvo.* 28. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/520> (accessed December 10, 2023). [In Ukrainian].
4. Zajchenko, V. V. & Kovalenko, S. V. (2013). Economic security of an enterprise: essence and main components. *Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu.* *Ekonomichni nauky.* 23, 410-414. [In Ukrainian].
5. Denysenko, M. P. & Kolisnichenko, P. T. (2017). Priority areas for strengthening economic security. *Ekonomika ta derzhava.*, 3, 31-35 [In Ukrainian].
6. Smirnaia, S. M. (2018). Formation of a strategy for financial and economic security of the enterprise. *Elektronne naukove fakhove vydannia z ekonomichnykh nauk «Modern Economics».*, 8, 190-198 [In Ukrainian].
7. Matsekha, D. S. (2013). Functional components of economic security and indicators of their assessment for light industry enterprises. *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'.*, 1, 128-133 [In Ukrainian].
8. Lysak, V. S. (2018). Management of financial security of the enterprise. *Tezy dopovidej XV vseukrains'koi naukovoї konferentsii [Abstracts of the reports of the XI All-Ukrainian Scientific Conference], Molod': osvita, nauka, dukhovnist' [Youth: education, science, spirituality].* Kyiv,

90-91. [In Ukrainian].

9. Koshelok, H. V. & Malikova, I. P. (2021). Methodological approaches to assessing the economic security of an enterprise. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia.*, 5(32). Retrieved from <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-32-2021> (accessed December 10, 2023). [In Ukrainian].

10. AlphaCosta (2023). Official website of Alphacosta Ukraine LLC. Retrieved from <https://alphacosta.com/ru/>. (accessed December 20, 2023). [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 12.02.2024

Прийнята до публікації 15.02.2024